

Minimal invaziv intervension radiologiyaning onkologik va yurak-qon tomir kasalliklarini davolashdagi samaradorligi va zamonaviy rivojlanish tendensiyalari

Achilov Jamshid Abdurayimovich

Samarkand, Uzbekistan.

Dolzarbliqi. Intervension radiologiya minimal invaziv, tasvir nazorati ostidagi muolajalar orqali saraton va yurak-qon tomir patologiyalarini davolashda an'anaviy jarrohlikka muqobil samarali yechim sifatida tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu usullar jarohatlilikni kamaytiradi, kasalxonada yotish muddatini qisqartiradi va reabilitatsiyani tezlashtiradi.

Maqsad. Intervension radiologiyaning so'nggi texnologik tendensiyalari – MR-intervensiya, robototexnika, sun'iy intellekt va yangi avlod ablativ usullarning onkologik hamda yurak-qon tomir kasalliklarini davolashdagi samaradorligini baholash.

Material va usullar. 2021–2026 yillardagi klinik tadqiqotlar, tizimli sharhlar va xalqaro ko'rsatmalar asosida meta-tahlil usuli qo'llanildi. Ablatsiya (RFA, MWA, kriyo, IRE, histotripsi), transarterial kimyoterapiya (TACE), radioembolizatsiya, stentlash va robotli navigatsiya usullarining natijalari tahlil qilindi.

Natijalar. Radiofrequency va mikroto'lqinli ablatiya mahalliy o'sma nazoratini 80–95% gacha ta'minlaydi, TACE jigar saratonida o'sma hajmini 30–50% ga kamaytiradi. Robot yordamidagi muolajalarda probni joylashtirish xatosi 30% ga kamayib, nurlanish dozasi 35% ga va operatsiya vaqti 30% gacha qisqaradi. MR-intervensiya nurlanishsiz va yuqori yumshoq to'qima rezolyutsiyasini beradi.

Histotripsi kabi issiqliksiz usullar immunomodulyatsiyani induktsiya qiladi. Perkutan koronar intervensiya yurak xurujini davolashda standart hisoblanadi.

Xulosa. Intervention radiologiya onkologiya va kardiologiyada yuqori samarali, xavfsiz va tez rivojlanayotgan yo‘nalishdir. Uskunalar bilan ta’minlanish darajasini oshirish, mutaxassis kadrlarni tayyorlash va randomizatsiyalangan tadqiqotlar sonini ko‘paytirish kelgusi ustuvor vazifalardir. O‘zbekiston ushbu texnologiyalarni joriy etish bo‘yicha dastlabki muhim qadamlarni qo‘ymoqda.

Kalit so‘zlar: intervention radiologiya, minimal invaziv davolash, ablatsiya, robototexnika, onkologiya, yurak-qon tomir kasalliklari, MR-intervensiya.